

Tænd brændeovnen på den sunde måde

flammehest. Ifølge Miljøministeriet, skal du tænde dit brænde oppefra og ned, så der ikke opstår tjæregasser i brændeovnen. (arkivfoto) - Foto: LARS HANSEN

Sådan udnytter dit brændsel bedst og undgår sundhedsskadelig forurening.

AF **ARENDSE WÜRLER**

Om vinteren er der næsten ikke noget bedre end en knitrende varm ovn.

Desværre er de ca. 750.000 brændeovne, vi har i Danmark, den største kilde til luftforurening herhjemme.

Brændeovne er faktisk kilden til ca. 70 procent af de sundhedsskadelige partikler, der udledes i Danmark. Til sammenligning står trafik for ca. 16 procent.

Sundhedsskadelige partikler kan fjernes

De sundhedsskadelige partikler fra brændeovnene vurderes til hvert år at være skyld i omkring 200 for tidlige dødsfald og cirka 160 hospitalsindlæggelser.

Der er altså god grund til at gøre noget for at mindske brændeovnenes oseri.

Miljøministeriet har søsat en kampagne, der skal lære danskere med brændeovn at tænde bedre og mere miljørigtigt op. Det anslås at 80 % af de sundhedsskadelige partikler kan fjernes ved en korrekt optænding.

Her er de 4 råd:

1. Tænd op oppefra

Når man tænder op i bunden af ovnen afbrændes hele brændemængden på én gang. Der kan derfor opstå områder med lavt indhold af ilt og dermed ufuldstændig forbrænding. Dette resulterer i tjæregasser der kan passere uforbrændt op igennem skorstenen og forurene omgivelserne med partikler.

Forureningen vil fortsætte indtil forbrændingstemperaturen når op på 680 °C, hvor gasserne afbrændes.

Med den såkaldte top-down-metode får man løbende få afbrændt gasserne, i takt med at ilden breder sig nedad og får fat i de store brændestykker. Dermed kan man opnå en partikelreduktion på mellem 50 - 80 %, i forhold til den traditionelle optænding fra bunden.

Top-down-optænding fører desuden til et mindre brændeforbrug. Det skyldes at optænder du fra bunden vil hele brændemængden blive antændt, udvikle høj varme og relativt hurtigt brænde ned. Derfor er det nødvendigt at påfylde brænde efter forholdsvis kort tid hvis du vil holde gang i bålet.

Med optænding fra toppen er påfyldning af brænde først nødvendig senere i processen fordi forbrændingen med afmålt hastighed bevæger sig ned igennem brændemængden. Dermed et mindre brændeforbrug.

Sådan gør du:

Læg to stykker brænde i bunden. Ovenpå stabler du pindebrænde i lag med luft imellem, så du kan tænde i den øverste del. Flammerne skal arbejde sig oppefra og ned som et stearinlys.

Få demonstreret optændingsmetoden på www.fyrfornuftigt.dk

2. Brug kun rent og tørt træ

Som privatperson er det forbudt at afbrænde skrald. Også affaldstræ som paller, spånpladerester, gamle plankeværk, møbler og alle andre former for behandlet træ.

Desuden bør man undgå at fyre med reklamer eller andet glittet eller farvet pap og papir.

Når du fyrer med brænde er det vigtigt at sikre sig, at brændet er fuldstændig tørt. Våd træ forurener og du får mindre varme ud af brændet da en del af energien og varmen går tabt ved at tørre brændet i ovnen. Våd brænde soder desuden mere og kan derfor i værste fald resultere i en skorstensbrand.

Brændets vandindhold bør højst være 18 procent. Er du i tvivl om dit brænde er tørt nok kan du anskaffe dig en fugtighedsmåler. Alternativt kan du slå to brændestykker mod hinanden. Våd brænde lyder dumpt hvor tørt brænde har en skarp klang.

Generelt bør brænde have lagret med god luftcirkulation i ca. 1 ½ til 2 år efter det er savet og kløvet.

3. Sørg for rigeligt luft til flammerne

Flammer lever af ilt. Ved optænding bør flammerne derfor få så meget ilt som muligt for at sikre den mest fuldstændige forbrænding. En ufuldstændig forbrænding resulterer i røg fuld af sundhedsskadelige partikler.

Vil du gerne skrue ned for blusset og varmen bør du lægge mindre brænde på bålet i stedet for at lukke ned for lufttilførslen.

Da brændeovne er forskellige kan lufttilførslen variere. Er du tvivl om hvordan din brændeovns lufttilførsel fungerer, er det en god ide at konsultere brugsanvisningen eller at følge nedenstående råd.

De fleste brændeovne har både en primær og sekundær lufttilførsel. Spjældet til den primære luft sidder typisk i askeskuffen og tilfører brændkammeret luft nedefra. Spjældet til den sekundære luft sidder længere oppe på ovnen og tilfører luft til røggasserne over brændet. Begge disse lufttilførsler bør kunne reguleres af brugeren.

Ved optænding skal både det primære og sekundære luftspjæld stå helt åbne. Når ilden har godt fat i brændet, som regel efter ca. 10 minutter, kan du skrue lidt ned for primærluften. Det sekundære luftspjæld skal forblive åbent.

Når der kun er gløder tilbage, kan du lukke næsten helt for den primære luft. Skru også gerne ned for den sekundære lufttilførsel.

Når du lægger mere brænde på, skal du skrue op for luften, mens flammerne igen er mørkegule.

Selvom du godt kan lide at lade gløderne ulme over natten må du ikke lægge brænde på og skrue ned for lufttilførslen om aftenen så du har gløder om morgenen. På den måde udsætter du nemlig hele nabolaget for sundhedsskadelig røg, og din skorsten fyldes med sod.

Ved at lukke helt ned for luften risikerer du desuden at danne den giftige luftart kulilte (CO) der er farveløs og lugtfri og i værste fald kan sive ud i huset om natten og være dødsensfarlig.

4. Tjek røgen

Fyrer du korrekt vil røgen fra din skorsten være næsten usynlig og uden grim lugt. Omvendt er tydelig sort røg med en grim lugt et sikkert tegn på at du gør noget forkert og dermed forurener luften med sundhedsskadelige partikler.

Følger du ovenstående råd ordentlig bør der ikke være problemer. Tjekker du jævnligt røgen fra skorstenen kan du kontrollere at du bruger tørt nok brænde, tænder op på den mest hensigtsmæssige måde og forbrænder dit brændsel godt nok.

Kilder: Træ er Miljø (www.trae.dk), Miljøstyrelsen (www.mst.dk), Miljøministeriet (www.mim.dk)

Ressource: <http://politiken.dk/tjek/penge/pengeguider/guiderhjemmet/ECE1431836/taend-braendeovnen-paa-den-sunde-maade/>

Offentliggjort: Oct 26, 2011 7:03 AM

© POLITIKEN.dk

This ad is supporting your extension *PageRank*: [More info](#) | [Privacy Policy](#) | [Hide on this page](#)